

147/2018 № 496/17.09.2018

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационен труд на тема „Изследване физическата годност на служители от МВР за изпълнение на учебно – бойни задачи“ за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в професионално направление 7. 6. „Спорт“ докторска програма Теория и методика на спортната наука

Дисертант: Даниела Савова Симеонова

Научен ръководител: доц. Евтим Лефтеров, доктор

Представения дисертационен труд се състои от 107 стандартни машинописни страници. Структурирана е по утвърдена схема, както следва: увод – 2 стр., глава първа – постановка на проблема и литературен обзор 57 стр.: глава втора, цел, задачи, методика и организация на изследването 4 стр.: глава трета, анализ на резултатите от изследването 24 стр., изводи и препоръки 2 стр., ползвана литература 5 стр. като включва 52 литературни източници на кирилица и 5 на латиница и приложение – специализирана методика за обучение и контрол на служителите в МВР по физическа подготовка, която съдържа общи положения, управление на процеса на обучението, информационна дейност и допълнителни разпоредби - 5 стр. Приложен е тематичен план за организиране и провеждане на професионалното обучение по физическа подготовка, стрелкова подготовка и полицейска защита на служителите от МВР и комплекс упражнения за развиване на качествата сила, издръжливост и бързина. Оценяването е извършено с 37 неномерирани снимки, 18 таблици и 5 фиг. На стр.61 таблицата е непълна.

Избраната тема е актуална на съвременния етап на развитие на обществото, където за опазване на обществения ред е наложително активната намеса на отделни институции / МВР, МО, ДАНС и др./. Освен

това те осигуряват защита на правата и свободите на гражданите, опазване на техния живот и имущество, защита при бедствия, аварии и др. В това отношение физическото и психическо състояние на униформените служители е от голямо значение, което оказва непосредствено влияние върху качеството на изпълнение на поставените задачи. В настоящата разработка е акцентирано върху спецификата на физическата годност, на оперативно – бойната подготовка и на психическото състояние на служителите.

В глава първа, постановка на проблема, дисертантката обръща внимание върху необходимостта от ново качество на оперативно – бойната подготовка, включително и на физическата подготовка и спорта. Задълбочения анализ, който прави, засяга специфичната професионална дейност в системата на МВР и връзката на физическата с оперативно – бойната подготовка. Тя поставя редица въпроси за ролята и съдържанието на съществуващата методика, за мястото на ръководството на МВР, за участието в програми, за правилниците и наредбите и т. н. утвърдени със заповед на министъра на вътрешните работи. Наред с това тя разкрива необходимостта от връзка с други науки и учебни дисциплини каквато е психологията.

Дисертантката представя характеристика на оперативно – бойната подготовка, която трябва да се вписва в променящите се условия съобразни с времето, свързани с въоръжени конфликти, военни действия, опазване на сигурността на държавата и обществения ред, борбата с тероризма и др. Разбира се, всички действия на силите със специално предназначение, макар и в условията на висок риск, трябва да са поставени на законови основи и ограничения.

В основата на анализ на оперативно – бойната подготовка и чрез писанията на автори като И.Станчев / 2001,2013/, К. Станчев, И. Ханъмов, Т. Тодоров / 1990/, И. Енев, З. Гроздев / 1989/ дисертантката представя предмета и задачите на оперативната бойна подготовка. От дълбочината на познаване на проблемите в нивото на професионалната подготовка тя извежда специфични фактори влияещи върху нарастването на рисковите инциденти. Изтъква че , че един от

основните фактори е нарасналата решителност на престъпниците към всякакви действия и необходимостта униформените служители да използват оръжие. Високорисковите инциденти се увеличават със стачките, окупациите, многото незаконно пребиваващи чужденци и др. Изтъква се, че професионалната подготовка на служителите е свързана с други науки и учебни дисциплини.

В задълбочените анализи е представена характеристика на оперативно – бойните действия, тяхната същност, обект и съдържание. видове оперативна дейност, способности, тактически действия, техники и организационни форми и др. Изведени са характерните черти и принципи на оперативно – бойните действия. Значително място е отделено за анализ на състоянието на физическата годност и двигателните качества, на физиологичните фактори, видове самоконтрол и мотивацията на служителите.

Дисертантката отделя значително място за проучването на агресията и агресивността, като своеобразна форма на човешкото поведение – разкрива същността ѝ, факторите, които я предизвикват, разкрива механизмите и формите на протичане и реализация. Проучени са редица държавни нормативни документи за задълженията, правата и действията на служителите.

Глава втора - цел, задачи методика и организация на изследването.

Тази глава започва с хипотеза на изследването. След богатия литературен обзор дисертантката стеснява насоката за постигане на целта и я поставя в рамката на ново разработената методика, която, според нея, е по – ефективна, като повишава показателите на двигателните качества и повлиява положително на психическата характеристика.

Целта е поставена ясно и точно.

Задачите са в помощ за постигане на целта - проучване на теоретичните основи на изследвания проблем, изследване на ефективността на действащата специализирана методика за физическа

подготовка на служителите от МВР, създаване на нова методика за физическа подготовка на служителите от МВР и нейната ефективност и усъвършенстване на оценката на физическата им годност.

Методика и обект на изследването.

Приложени са тестове за определяне на физическата подготовка на служители с полицейски правомощия, установяване на физическата дееспособност на военните полицаи, методика за изследване на психическата характеристика и скала за оценка на проявите на агресия и гняв. В изследванията не вземат участие служителите изпълняващи административни, аналитико – информационни и технически действия.

Изследванията са проведени в две години – 2014 и 2015.

В този първи етап са изследвани 73 лица служители на МВР и 160 служители от военна полиция – общо 233. В първото тестиране са участвали 22 лица от Пожарна безопасност и защита на населението от гр. Монтана и 27 служители от министерството на правосъдието към служба за изпълнение на наказанията в София. За определяне на моментното физическо състояние на военните полицаи са изследвани 160 служители от служба „ Военна полиция“ в две възрастови групи. Тези изследвания са проведени по утвърдената от МВР програма за определяне нивото на физическата подготовка на служителите.

Във втория етап изследванията са проведени със служители от ГД „ Пожарна безопасност и защита на населението“ в Монтана и със служителите от Министерството на правосъдието към ГД „ Изпълнение на наказанията“ София. В този период задължителните занимания по физическа подготовка са допълнени с нова тренировъчна програма изготвена от дисертантката. Въведени са нови тестове за разкриване на индивидуалното състояние на нивото на физическата подготовка на изследваните лица .

Извършеният сравнителен анализ установява значими разлики. Изследваните лица от София са с по – добри показатели по отношение силата на дясна и лява ръка, скок на дължина с двата крака от място,

набиране на висилка и лицевите опори. По отношение на качествата бързина изследваните лица от Монтана имат превъзходство.

За подобряване на работата със служителите свързани с осигуряване на спокойствието и реда на гражданите дисертантката въвежда подобрена специализирана методика като прилага работа на уреди и специални движения от бокс, кикбокс и карате. В центровете в Монтана и Враца са включени 12 служители на възраст между 26 и 42 години. В Монтана се използва кръговия метод с натоварване 75 – 85%, а във Враца натоварването е в рамките на 30 – 40 %. На двете места е включено и 10 минути скачане на въже и стречинга. За овладяване на движенията и повишаване на натоварването са използвани методически похвати.

В глава трета е извършен анализ на резултатите от изследването.

Първият анализ е извършен по утвърдените тестове от МВР. За да коментира тези резултати дисертантката прави сравнение между показателите на първото изследване при двете групи – тази от Монтана и тази от Враца. Тя разкрива, че Софийската група е с по – добри данни на силовите тестове, а тази от Монтана е по – добра по отношение на бързината. Но не се установяват значими разлики, което ѝ дава основание да твърди, че методиката, с която работят изследваните лица, не води до съществени промени на показателите.

Подобни резултати се установяват по отношение на психическите характеристики – самоконтролиращите умения и нагласи за прояви на агресия и гняв. Стойностите на данните показват умерено изразени нагласи.

При изследване на телесната маса се установява, че показателите са групирани в две групи, където при 30 – 40 годишните се наблюдава затлъстяване.

При сравнителният анализ на данните от изследването на военните полицаи и офицерите от ВА „Г. С. Раковски“ / данните за В. Академия са взети от националното изследване 1999 г./ данните са снети чрез тестовете набиране от вис, скок на дължина с двата крака от

място и 1000 м. гладко бягане. Анализът довежда дисертантката до становището, че моментното физическо състояние на изследваните военни полицаи е близко, но не по – високо от това на военнослужащи от сродни структури.

Това е дало основание на дисертантката да разработи новата специализирана методика за физическа подготовка и повишаване на дееспособността на служителите от МВР, която включва и занимания по бокс, кикбокс и карате. Предлага се определена дозировка и методическа последователност, където освен подходящите упражнения се включва и „бой със сянка“ и „условния бой“, при които всеки от участниците изпълнява техникo – тактически задачи. В този методика влизат и други методи като „свободен бой“, игра на „лапи“ „спаринг“ и стречинг .

В новата програма, освен четирите теста са въведени антропометрични данни, телесна маса, силата на хвата на лява и дясната ръка, скок дължина от място с двата крака, максимален брой клякане за 20 сек., набирание на висилка, бягане 1000 м. бягане 10 X 10 м. совалка. За разкриване на изразеността на стойностите е осъществен диференциран вариационен анализ.

Според дисертантката анализът на резултатите от изследването на физическата дееспособност на служителите от МВР и военните полицаи е дало основание за разработването на новата, специализирана методика.

За проверка на ефективността на новата методика е проведено тестиране на групите в Монтана и Враца. Данните показват, че експерименталните въздействия са довели до положителни изменения и в двете групи.

Анализът на стойностите от психическите качества самоконтрол, агресивност и гняв показват, че данните от второто изследване са с по – високи нива на самоконтролиращи умения при изследваните лица със статистически значими разлики и при трите променливи. При второто измерване стойностите са над нормата / от 138 до 162/. Това е дало

основание на дисертантката да приеме, че изследваните лица са с високи нива на самоконтролиращи умения.

На основата на ново създадената методика е актуализирана оценъчната база на физическата годност на полицаите.

Приноси:

- създадена е и е апробирана нова методика за обучение и физическа подготовка на служителите от МВР.
- Създадената нова програма влияе положително и върху психическата устойчивост на служителите за адекватни реакции

Във връзка с дисертационния труд са отпечатани 4 публикации, като в две е самостоятелен автор и в две съавтор. Три от публикациите са издадени в списание „Спорт и наука“ през 2014 и 2015г. Има участие в научни конференции, наши и чужди.

На основата на проведените изследвания и анализи са изведени категорични изводи и препоръки.

Авторефератът представя в концентриран вид съдържанието на дисертационния труд.

В набора от документи са представени следните документи :

- Заповед за зачисляване №ЗП – 730/ 28. 04. 2014.
- Заповед за отчисляване №ЗП – 981/ 31. 05. 2017.
- Заповед №ЗП – 1141/ 22. 06. 2018. За еднократно подсилване на научния колегиум с хабилитирани лица.
- Протокол за вътрешно обсъждане от 28. 06. 2018 с решение за допускане до официална защита.
- Заповед №ЗП – 1194/ 28. 07. 2018. За утвърждаване на състава на научното жури.
- Декларация от дисертантката за съгласие с обработката на личните й данни.
- Автобиография по европейски формат.

Заклучение: считам, че предложената тема и нейната разработка отговаря на изискванията за научна разработка и има принос за теорията, практиката и ефективната подготовката на служителите от МВР. Ето защо предлагам на уважаемото научно жури да присъди научна степен „Доктор“ по научна специалност 7. 6. Докторска програма „Теория и методология на спортната наука“ на дисертантката Давиела Савова Симеонова.

Чл. 2 ЗЗЛД

Рецензент: проф. А. Божичков, доктор
